

PROGRAMMA
JUBILEUMCONCERT 50 JAAR VKK
1 JUNI 2024

*De Vliegende
Hollander*

VOORSCHOTENS KAMERKOOR

O.L.V. NICO PHILIPP HOVIUS

Deze uitvoering is mede mogelijk dankzij subsidies van

**Fonds
1818**

Creativiteitscentrum Oud Woelwijck

Onze stichting is een humanitaire organisatie in Voorschoten.

Wij bieden hulp aan minder bedeelde mensen in opvanghuizen in de stad Wrocław en omgeving. Twee keer per jaar gaan daar twee vrachtwagens heen. Vrijwilligers gaan mee om te helpen uitladen.

U kunt uw goederen iedere dinsdagavond brengen van 19 – 20 uur aan de Overslagstraat te Voorschoten (achter de Aldi in het dorp). Zie www.clubvanpolen.nl

Financiële steun om de vrachtwagens te huren en kosten diesel zijn van harte welkom, NL29TRIO0788847554 t.n.v. penningmeester club van Polen.

Slijterij
Adegeest

DE VLIEGENDE HOLLANDER

Deel 1

- 1 Ouverture
- 2 Ode aan De Vliegende Hollander - Verteller-Koor
- 3 De opdracht – Verteller-Koor)
- 4 Ik ken geen angst - Aria Barend
- 5 Eeuwige roem – Heeren ZEVENTIEN-Koor en Barend
- 6 Het pac(k)t – Duet: Barend en Luci
- 7 Uit het niets – Verteller-Koor en Barend
- 8 Eeuwige trouw – Aria Luci, met kleine interrupties van Barend
- 9 Hoeveel, slotkoor deel 1 – Verteller-Koor

Pauze

Deel 2

- 10 Ouverture deel 2
- 11 De Vliegende Hollander is gereed – Koor, Barend en Luci
- 12 Ode aan het kameraadschap en aan de kapitein – Koor
- 13 Wie winden zaait – Koor
- 14 Leven op zee – Aria Barend en Luci
- 15 Zie hoe ontroostbaar – Koor
- 16 Woest water – Aria Luci
- 17 Heel alleen – Koor
- 18 Berouw – Aria Barend en koor
- 19 Slotkoor

Uitgevoerd door

NICO PHILIPP HOVIUS	<i>dirigent</i>
VOORSCHOTENS KAMERKOOR	<i>koor</i>
EMMA BROWN	<i>alt</i>
YONATHAN VAN DEN BRINK	<i>bas</i>
ROB NEDERLOF	<i>piano</i>
VENTUS FILUM	<i>strijkkwintet</i>

De Vliegende Hollander

Het verhaal van De Vliegende Hollander heeft zijn wortels in de 16e eeuw. Het is echter pas in de 19e eeuw daadwerkelijk tot de literaire mythologie doorgedrongen. In de 17e eeuw troefden de Nederlanders op het gebied van zeevaart en handel met name de Engelsen af en die gebruikten de sage om aan te geven dat de Nederlanders zich van god noch gebod iets aan trokken als het ging om handel drijven en geld verdienen.

In 1837 schreef Frederick Marryat het boek *The Phantom Ship* en daar krijgt het verhaal van De Vliegende Hollander voor het eerst literaire grond onder de voeten. Marryat verblijft op dat moment met zijn dochter in Terneuzen en de Zeeuwse stad gebruikt hij als thuisbasis van *De Vliegende Hollander*, met als kapitein Willem van der Decken. Het is een fictief personage en Terneuzen is nooit een VOC-standplaats geweest. Terneuzen heeft echter het verhaal van Marryat omarmd en *De Vliegende Hollander* werd symbool voor de havenstad.

In deze cantate is Barend Fokke de kapitein. In tegenstelling tot de fictieve Van der Decken, was Barend Fokke een Fries in dienst van de VOC in de tweede helft van de 17e eeuw. Hij was in staat om met zijn schip sneller te varen dan wie dan ook en destijds gingen er al verhalen rond dat hij een pact zou hebben gesloten met de duivel. Destijds voeren de schepen een vaste vaarroute, het wagenspoor genoemd. Dit was de meest veilige route en mocht er wat gebeuren dan was de kans groot dat andere schepen te hulp konden schieten. Door van deze vaarroute af te wijken en risicovolle alternatieve routes te nemen, kon Barend Fokke veel tijd besparen.

Het verhaal van de cantate *De Vliegende Hollander* gaat over Barend die op 19 april 1666 door de Heeren XVII (bestuurscollege van de VOC) gevraagd wordt om kapitein te worden van de het nieuwste vlaggenschip van de VOC: *De Vliegende Hollander*. Hij wordt uitgedaagd om in recordtijd naar Batavia en terug te varen. Luci Fer, de duivel in hoogst eigen persoon, biedt haar diensten aan om te zorgen dat dit doel bereikt wordt. Zij belooft hem gunstige winden in ruil voor zeven zielen. Daarnaast verleidt ze hem om te vertrekken op Eerste Paasdag, wat het noodlot verzoeken is...

Het libretto is (weer) meesterlijk van woorden voorzien door Gert Jan Slump.

Nico Philipp Hovius

Componist en dirigent: Nico Philipp Hovius

Nico Philipp Hovius dirigeert het Voorschotens Kamerkoor sinds 1990. Hij studeerde schoolmuziek, koor- en orkestdirectie aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam. Verder studeerde hij compositie bij Niek Verkrusen.

Orkestdirectie volgde hij bij Joop van Zon en voor koordirectie had hij o.a. les van specialisten als Paul van Nevel (oude muziek), Jos van Veldhoven (barok) en Huub Kerstens (moderne muziek).

Naast het Voorschotens Kamerkoor dirigeert hij ook het Polluxensemble, het Toonkunstkoor Hilversum en Alegria Amstelveen.

Ook wordt hij regelmatig gevraagd als gastdirigent voor koorreizen. Hij dirigeerde in vele Europese steden zoals Berlijn, Riga en Praag. In 2019 voerde hij *The Armed Man* van Karl Jenkins uit in St. Petersburg.

Voor het Voorschotens Kamerkoor componeerde hij *Song of Solomon* (1999) en – ter gelegenheid van zijn 25-jarig dirigentschap – de Cantate *Faust van Waardenburg* (2015). Daarnaast heeft hij vele koorwerken geschreven in samenwerking met zijn vaste tekstschrijver Gert Jan Slump, waaronder een aantal buurtcantates voor de Staatsliedenbuurt in Amsterdam.

Alt: Emma Brown

De Engelse Emma Brown begon al jong met zingen in de diverse lokale koren van haar geboortestad Nottingham. Haar krachtige stem zorgde ervoor dat ze al snel naam maakte als solozangeres. Op haar achttiende kreeg ze een volledige beurs aangeboden voor de Royal Academy of Music in Londen, maar ze koos ervoor om muziek te gaan studeren aan de Universiteit van Cambridge. Daar trad ze op met de Cambridge University Opera Society, de Cambridge University Musical Theatre Society, en als een oratorium-solozangeres voor diverse koren.

Emma verhuisde naar Nederland om zang en compositie te studeren aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Ze zong voor De Nederlandse Opera en in vele oratoria, waaronder Jenkins' *The Armed Man*, Duruflé's *Requiem*, Bachs *Matthäus Passion*, Händels *Messias*, Mozarts *Requiem*, Verdi's *Requiem* en Vivaldi's *Gloria* en *Magnificat*.

Emma zingt internationaal en zeer regelmatig ook voor goede doelen. Ze trad op in Mongolië en Vietnam met wezen en straatkinderen voor de Christina Noble Children's Foundation, en in Nepal voor de Gurkha Welfare Trust. In 2019 zong ze in aanwezigheid van King Charles bij de vijfenzeventigste herdenking van D-Day. In 2018 tijdens de honderdste verjaardag van de wapenstilstand van de Eerste Wereldoorlog, zong ze de officiële Amerikaanse ceremonie. Vorig jaar zong Emma voor Prinses Margriet bij de herdenking van de Stichting Koopvaardijpersoneel. Ook zong ze tijdens de Duitse 'Volkstrauertag' herdenkingsceremonie in Nederland waar voor het eerst de opperrabbin aanwezig was.

Ook publiceerde ze twee albums, haar eigen *Echoes of War* en *Fantasia* van Simple Harmonic Motion met Floating World Records. Emma's koormuziek-composities worden gepubliceerd door HH Editions en zijn opgenomen op Priory Records. Voor meer informatie, zie www.ejebrown.com.

Emma vertolkt de rol van Luci Fer.

Bas: Yonathan van den Brink

De Nederlandse bas-bariton Yonathan van den Brink (1988) kreeg zijn eerste zanglessen van wijlen Marjanne Kweksilber. Hij behaalde zijn Bachelor en Mastergraden cum laude in Economie en Sociologie aan de universiteiten van York en UCL (London) in Engeland, waar hij ook actief was als altviolist.

In 2011 begon hij aan de opleiding zang aan het Koninklijk Conservatorium waar hij in 2017 afstudeerde bij Sasja Hunneco. Ook volgde hij lessen en masterclasses bij Margreet Honig, Peter Kooij en Michael Chance. Op dit moment heeft hij les bij Maurits Draijer.

Als kind draaide hij de kindopera's van Frank Groothof helemaal grijs en hij blijft dan ook een grote liefde voor opera hebben. Zo zong hij onder andere Commendatore en Masetto (Don Giovanni), Sarastro (Toverfluit), Colas (Bastien und Bastienne), Dulcamara (Elisir d'Amore) en Don Pasquale. Behalve opera zingt Yonathan ook graag cantates, oratorium en zelfs af en toe wat musical.

Naast zijn werk als zanger is Yonathan directeur van de Nederlandse tak van een gespecialiseerde verzekeringsbemiddelaar en kan je hem twee ochtenden per week vinden bij het Buurtteam in Amsterdam Zuidoost, waar hij zijn medeburgers helpt met allerlei financiële en bureaucratische vragen.

Yonathan vertolkt de rol van Barend Fokke.

De beelden die geprojecteerd worden tijdens de uitvoering zijn gemaakt en bewerkt door Ilse Jellema.

Piano: Rob Nederlof

Rob Nederlof studeerde orgel (bij Maurice Pirenne), piano (bij Alexandru Hrisanide) en klavecimbel (bij Gerard Dekker) aan het Brabants Conservatorium (thans AMPA) te Tilburg. Hij sloot zijn drie studies af met het behalen van maar liefst zes diploma's: Docerend én Uitvoerend Musicus Piano, Orgel en Klavecimbel.

Rob volgde diverse meester cursussen voor orgel in binnen- en buitenland o.a. bij Bernard Lagacé, Albert de Klerk, Piet Kee, Luigi Tagliavini. Tevens studeerde hij een jaar bij Prof. Gisbert

Schneider aan de Folkwang Hochschule te Essen (Duitsland).

In de loop der jaren concerteerde Rob in vele bekende concertzalen en kerken in heel Europa (onder andere Smetana-zaal en Rudolfinum in Praag, Berliner Dom, Thomaskerk Leipzig, St. Bavokerk Haarlem, Hofkapel Schönbrunn, Dom van Salzburg Wenen, Cappella St. Petersburg, Concertgebouw Amsterdam). Ook heeft hij meegewerkt aan een groot aantal CD-opnames en is hij regelmatig te beluisteren en te zien op radio en televisie.

Rob Nederlof is sinds 1983 als docent piano, orgel en klavecimbel verbonden aan Factorium Tilburg, Podiumkunsten. Verder is hij organist van de Petrus en Pauluskerk en van de Heuvelse kerk in Tilburg. In zijn woonplaats Goirle is hij organist van de Sint Jan.

In 2021 is hij benoemd tot Stadsorganist van Tilburg.

Strijkkwintet: VENTUS FILUM

Viool 1	Saskia Frijns
Viool 2	Madeleine Brozek
Altviool	Bart Folkers
Cello	Sebastiaan van den Bergh
Contrabas	Boris Kwant

Tekstschrijver: Gert Jan Slump

Gert Jan Slump (1962) is criminoloog en strategisch adviseur, onder meer op het terrein van strafrechts-hervorming, herstelrecht, jeugdhulp en professionaliseringsvraagstukken. Daarnaast is hij actief als kerkvernieuwer, dichter/tekstschrijver, ontwikkelaar van creatieve projecten, festivalorganisator en koorzanger. Hij combineert dat laatste met voordrachten van teksten als onderdeel van muziekprojecten en poëzieprogramma's.

Samen met Nico Ph. Hovius vormt hij sinds 1997 een vast productieduo. Zij werkten samen aan tal van muziekprojecten, vaak voor liturgisch gebruik in kerkdiensten. Grote koorstukken die eerder van hun hand verschenen zijn onder meer *Knijper en Weltevree* (1999), het *Requiem voor de Levenden* (2007), *De Koorzanger* (2011), *Faust van Waardenburg* (2014), drie *Buurtcantates* rond de Nassaukerk en stadsdeel Westerpark en nu dus *De Vliegende Hollander* (2023) en later dit jaar *Hille voor de Som – Een Hilversumse sage* (2024). www.gertjanslump.nl

De Vliegende Hollander (in 't kort)

Dit verhaal van *De Vliegende Hollander* is een hervertelling. Net als de eerdere cantate '*Faust van Waardenburg*' (2014) maakt deze nieuwe cantate deel uit van wat uiteindelijk een duivels drieluik moet worden. Er zijn tal van parallellen. Zo wordt de mannelijke hoofdpersoon, gedreven door de hang naar ultieme kennis of ultiem presteren, in de verleiding gebracht daar alles aan op te offeren. En zo is het *Luci Fer* die in beide cantates de tegenspeler is van destijds Faust en nu Barend.

Nieuw in deze tweede cantate is de worsteling met 'de kennis van nu'. De prijs van het koloniale verleden is immers in onze tijd op pijnlijke wijze manifest en de glorieuze verhalen uit het verleden krijgen daarmee een heel nieuwe, bittere, lading. Ook in de hervertelling van de mythe rond de *Vliegende Hollander* laat dat sporen na. Barend Fokke is een gevierd zeeman. Zijn nieuwe schip, *De Vliegende Hollander*, is een sterk staaltje nautische bouwkunst. De meesters van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC)

en de regenten Heeren XVII (zeventien) geven hun onvoorwaardelijk vertrouwen en leggen de lat hoog. De rijkdommen van de Oost zullen met dit schip en deze schipper in de recordtijd van zeven maanden veilig-gesteld moeten worden. Al vrij snel wordt in het libretto duidelijk dat dit ten koste van veel, inclusief principes, zal moeten gaan.

Zelfs de onverschrokkenheid van Barend is niet voldoende om dat zomaar te realiseren. Ergens op de achtergrond klinkt door dat hij, realist in hart en nieren, twijfelt aan de door puur winstbejag georkestreerde missie. Principes en ultieme moraliteit komen verder onder druk als hij de wonderschone Luci Fer ontmoet. Zij beweert zelfs de elementen te kunnen beheersen en als bewijs daarvoor laat ze het stormen over Amsterdam. Hij zwicht voor haar verleiding en belofte, is diep onder de indruk van haar stormachtige verschijning, en gaat een pact aan met Luci dat zelfs hem tot concessies dwingt. Maar de prijs die hij daarvoor moet betalen is heel hoog. Toch zweert hij trouw aan Luci en daarvoor zet hij zeven levens van zijn bemanning in als onderpand. Wie leven heeft, die leven neemt. Wie telt er mee, en wie beslist?

(Pauze)

Op de dag van het nieuwe leven en de verrijzenis vertrekt Fokke met De Vliegende Hollander. Luci Fer komt aan boord verkleed als zeemansgast. De eerste dagreizen gaan goed en niets doet vermoeden hoe het verder zal gaan. De bemanning heeft goede moed en alle vertrouwen in de scheepsmanskunst van Barend Fokke. Maar wie wind zaait zal storm oogsten en al snel dient zich de vloek over het schip aan in de vorm van een scheepsblok dat een van de jongste scheepsjongens dodelijk treft.

Om zijn bemanning moed in te spreken steekt hij de loftrompet over zijn bootsman met wie hij al zoveel jaren de zeeën bevoer. Luci ontsteekt in woede omdat de roem haar niet wordt toegedicht. Zij eist een tweede leven, dat van de bootsman, die overboord gaat. Er lijkt zich een moment van inkeer aan te dienen en Barend zint op vergelding richting Luci Fer. Hij werpt haar in de woeste zee en hoopt zo van de vloek verlost te zijn. Niets blijkt minder waar op deze onheilstocht gericht op meedogenloos winstbejag.

Bij de nadering van de Kaap steekt een onheilspellende storm op die haar tol eist tot ver voorbij de prijs van Barend: niet zeven zielen maar nagenoeg de hele bemanning gaat naar de haaien. In de voorlaatste aria klinken dan ook slechts jammerklachten, van Barend zelf, van degenen die achterbleven en hun geliefden uitwaaiden op de kade, en zelfs van de VOC regenten, al lijken die vooral krokodillentranen te huilen om materieel verlies.

Barend is met zijn gehavende schip De Vliegende Hollander gedoemd de eeuwige zeeën te bevaren. Hij zal altijd herinnerd worden als de onverschrokken zeeman wiens gerucht ons herinnert aan de roep en de grootsheid van de zee. Zijn verhaal zal, met de kennis van nu, ons ook altijd blijven als een waarschuwing voor trots, overmoed en over de rugge van anderen heen nietsontziend nastreven van eigen gewin. In het zuchten van de wind fluistert nog altijd dit verhaal mee.

Gert Jan Slump

De Vliegende Hollander

Naar een idee van: Nico Ph. Hovius

Teksten: Gert Jan Slump

Muziek: Nico Philipp Hovius

Gouda, april 2022 – juli 2023

... ofwel een historie die begint op 19 april 1666 ...

Personages

Barend Fokke Kapitein

Luci Fer Duivel

Koor Verteller

Heeren XVII Bestuurscollege van de VOC

Matrozen

Volk

Schippersvrouwen

Zeenimfen

Deel 1

1 Ouverture

*Als een echo van zeenimfen klinkt
ergens in de ouverture:*

De zee, de zee
onmetelijk onwetelijk¹
komt en gaat en
geeft en neemt
de mensheid vaart

¹ Naar Stijn Streuvels:

ONWETELIJK, bn. en bw. (Lo) onwetens,
onbewust

‘Onwetelijk en zonder inzicht stond hij weer
voor ‘t venster en duwde de vuisten nog
dieper in de broekzakken’ (Vlaschaard -
Geurts I 135)

naar verre verten
overzee, de zee,
de zee

2 Ode aan De Vliegende Hollander Verteller - Koor

Aanschouw, zie hier het wonder met
eigen ogen
de Vliegende Hollander, ik zweer, 't is
niet gelogen
een schip dat sterker, groter, beter,
sneller
oceaan en wereldzeeën bevaren kan
honderd zevenenzestig voeten lang
zeven en veertig voeten breed
met vuurkracht, ruim zeventig
achttienponders
doorstaat het menig zeeslag, terwijl
onder vlonders
een ruimte gaapt voor tonnen
handelsgoed,
en honderdnegen en negentig koppen
doet
het schip in drie maanden varen naar
de oost
ziedaar ons nieuwe vlaggenschip, een
toost
op pracht en praal, de vlag, het is een
teken
dat alle andere schepen doet verbleken
Aanschouw, zie hier!
De Vliegende Hollander

3 De opdracht Verteller - Koor

Zestienhonderd zes en zestig het jaar
een maandag de dag, op negentien
april

komen de Heren ZEVENTIEN samen
en beraadslagen over sneller, beter,
meer sneller het schip, klinkender de
munt

en Amsterdam het kloppend hart
van maritieme handel
en daartoe dient dit nieuwe schip
dat de verre wereld zal veroveren
de zwaarste stormen zal doorstaan
de hoogste zeeën zal doorklieven
richting Batavia met aan het roer
de onverschrokken Barend:
Barend Fokke is zijn naam
wie anders stuurt dit schip
met strakke hand en stuurmansoog
de einder tegemoet?
omwille van behouden vaart
zal nog het schip gelandvast zijn
tot na paasochtend, wil het niet
een speelbal zijn van overmoed
en goddelijke toorn

4 Ik ken geen angst Aria Barend Fokke

Barend Fokke:

Ik ken geen angst, ik ben niet bang
ik, onverschrokken zeebonk
ik temde baren, oceaan
kwam vele keren heelhuids aan
verloor ook nimmer man of muis
trotseerde kapen, stormgedruis
ik leef voor zeevaart, VOC
en menig zeeman had ik mee
op machtig mooie tochten
over de diepste krochten
Ik ben het, Barend, niet weg te slaan,
van de dokken, Barend Fokke!

5 Eeuwige roem Heeren ZEVENTIEN - Koor en Barend Fokke

Hier wordt eeuwige roem beklonken
tussen de Heeren en Barend

Heeren ZEVENTIEN:

Vaar met uw schip naar Batavia
vaar uit en keer weerom na
ommekomst
van zeven maanden, kom, klaar die
klus,
wees een zeeman, groter dan die voor
u gingen

Vaar uit met gezwinde spoed
en wees de grootste aller tijden
in wiens schaduw slechts verblijven
die in uw kielzog vermochten te zeilen

Barend Fokke:

En ik ontvang daarvoor
een weldadig traktement, bijna
vierhonderd florijnen groot
meer dan ooit een admiraal
aanschouwen zou
aanschouwen zou

6 Het pac(k)t Duet: Barend Fokke en Luci Fer

Verteller:

Als hij weer buiten staat op straat
komt Barend tegemoet
een schoonheid van een vrouw
die menig hart op hol doet slaan
dus dat van Barend bonkt

Barend Fokke:

Barend Fokke, zeg maar
onverschrokken zeeman

Luci Fer:

Luci Fer, zeg maar Luci
vrouw van diepe gronden

(Barend Fokke:)

Ik ga op grote vaart
naar de Oost, het doel is maandag

Luci Fer:

Vergeet het paasgetij
heb lef, vertrek op zondag
trotseer de goddelijke toorn
voor eeuwig eer en roem
als onverschrokken held
die zelf bestemming kiest

Barend Fokke:

Het paasgetij is ongeschikt
om levend heen en weer te komen

Luci Fer:

Vertrouw me, ik sta aan jouw kant
ik laat de paaswind volop waaien
die zal op volle kracht
de zeilen strak doen bollen
dus snel toch heen en keer weerom
in minder dan een ademtucht

Barend Fokke:

Geen enkel mens beheerst het weer
het is toch slechts de godheid zelf
die tand en tijd
in weer en wind doorstaat

Luci Fer:

Zie, morgen rond het middaguur
zal ik het laten stormen
over Amsterdam, als uit het niets
om twee uur later net zo plots
de storm zal laten luwen
om vijf uur sta ik dan weer hier
en ben geheel de uwe

7 Uit het niets

Verteller – Koor en Barend Fokke

Koor:

Zie daar als uit het niets
storm over Amsterdam
en net zo snel als dat de wind
de kop opstak, verdween hij weer
als in het niets

Barend Fokke:

Wat ik hier heb aanschouwd is
niet eerder zo vertoond
die vrouw is geen fantast
het is een groot contrast
met wat ik eerder dacht
- een onmenselijke kracht -
ik wil haar aan mijn zijde
wij trotseren de getijden
Paasochtend zal de scheepshoorn
klinken
en god noch storm zal ons doen zinken

Koor:

En zo kiest Barend Fokke koers
- de klok slaat vijf -
op weg naar Luci Fer

8 Eeuwige trouw

Aria Luci Fer, met kleine interrupties van Barend Fokke

Luci Fer:

Mijn Barend, stoere stuurman
mijn kapitein der kapiteins
mijn onversaagde zeebonk
laat mij de jouwe zijn
(Barend Fokke:)

O zoet gevele

Luci Fer:

dan zul jij tot in eeuwigheid

de wereldzee bevaren
en met mij aan je zij
trotseren we gevaren

Barend Fokke:

Kom aan mijn zij!

Luci Fer:

Slechts dit vraag ik aan jou
beloof me eeuwig trouw
en de prijs die ik vraag, 't is echt niet
veel

hoor: zeven zielen zijn mijn deel

Barend Fokke:

Wie leven heeft
die leven neemt

9 Hoeveel

Slotkoor deel 1: Verteller – Koor

Hoeveel, hoever, hoe hoog de prijs
van zeemansleven's reizen
dat altijd vol gevaren is
en elk verlies een droefenis
De vaart op zee heeft zo zijn prijs
daarvoor zijn de bewijzen
zo talrijk, en zoveel gemis
die nu rekensom geworden is
Wie ziet de mensen?
Wie lijdt verlies?
Wie telt er mee
wie betaalt
wie beslist?

Deel 2

10 Inleiding deel 2

*Als een echo van zeenimfen klinkt
opnieuw in de inleiding:*
De zee, de zee

onmetelijk onwetelijk
komt en gaat en
geeft en neemt
de mensheid vaart
naar verre verten
overzee, de zee,
de zee

11 De Vliegende Hollander is gereed Koor, Barend Fokke en Luci Fer

Koor:

De Vliegende Hollander is gereed en
kiest het ruime sop juist op de dag
dat de dood plaatsmaakt voor het
leven

het is Barend Fokke om het even
Het is een schande, het is een vloek
de wind waait uit een andere hoek
hier wordt gespot met eer en rede
hier is fatsoen voorgoed verleden

Barend Fokke:

Licht nu het anker, hijs de zeilen
noch god noch storm doet ons
verwijlen

in deze haven, toevluchtsoord
voor hen wier smeken wordt gehoord
- de schipperskinderen,
schippersvrouwen -
slechts door wie blijven en vertrouwen
op zekerheid en eeuwigheid
hen rest slechts klacht en bitterheid

Luci Fer:

Ik kom aan boord in manskewaad,
een vrouw aan dek brengt ongeluk,
als stuurman en met raad en daad
maar onvervaard als uit één stuk
sta ik je bij op deze reis

kom laat ons gaan, je kent mijn prijs
kies nu dan koers op ruime wind
het is de zee die ons verbindt

12 Ode aan het kameraadschap en aan de kapitein – Koor

Koor:

Leven op zee is geven en nemen
is voor elkaar klaarstaan
in blindelings vertrouwen,
voor elkaar door het vuur gaan
en maat voor maat weten
dat je niet wordt vergeten
en als 't erop aankomt
voor de poort van de hel
kameraadschap verankert,
dan red je het wel

*Jammerklacht van de
schippersvrouwen:*

Hoe groot het gemis
onzeker de terugkomst
hoe bitter de smaak
van leegte en tijd

Koor:

Met Barend Fokke aan het roer
trotseren we de stormen
varen naar veilige haven
en gaat alles voor de wind

Echo van de zeenimfen:

Wie winden zaait
zal stormen oogsten
meer vloek dan zegen
over zee, over zee

13 Wie winden zaait – Koor

Wie winden zaait

die oogst een storm
een scheepsblok als een projectiel
Luci claimt zo haar eerste ziel
een jongen van slechts dertien jaar
't is voor Barend klip en klaar
dit is het risico op zee
't is triest, een zeeman leeft ermee

14 Leven op zee

Aria Barend en Luci

Barend Fokke:

Leven op zee is geven en nemen
is voor elkaar klaarstaan
in blindelings vertrouwen
voor elkaar door het vuur gaan
en maat voor maat weten
dat je niet wordt vergeten
want hoe geef je sturing als
scheepskapitein
dat kan alleen werken als jullie er zijn

richt zich tot de bootsman:

En jij bent al jaren mijn bootsman
geweest
die zonder veel woorden dezelfde
geest
doorleeft, verder geeft in vooronder,
aan dek
kent, meer kameraad dan een
bootsman, je plek!

Luci Fer:

Wat hoor ik nu, spring uit mijn vel
verloochent hij ons samenspel?
ik, toch de sleutel tot succes
een zware eis aan zijn adres
als rond de Kaap de stormwind giert
is 't bootsman's ziel die mij pleziert
met mij aan boord zal ondanks pijn

de vaart geen vloek maar zegen zijn

15 Zie hoe ontroostbaar – Koor

Zie hoe ontroostbaar Barend is
nu hem zijn bootsman is ontnomen
het is de tweede in een rij
de doods vloek zelf aan boord gekomen
't is Luci die belofte houdt
voorbij de Kaap een derde koud?
Maar Barend zint op blinde wraak
stelt zijn belofte aan de kaak
En komt in wanhoop tot 't besluit
gooit Luci overboord, 't is uit
met al waartoe het kwaad verleidt
't is waar de Goede Hoop verglijdt

16 Woest water

Aria Luci

Woest water, o Barend, de golven zijn
wild
Jij houdt hier geen woord en jouw hart
lijkt verkild
daarom zal mijn toorn zijn gericht op
jouw schip
ontkomt hier geen ziel aan mijn
bloedige grip
De wind neemt ze mee, stuk voor stuk,
een voor een
en bij 't ronden der Kaap sta jij daar
ziels alleen
dan ben je gedoemd op de zeeën van
tijd
gaat jouw ziel niet voor anker tot in
eeuwigheid

17 Heel alleen – Koor

Luci Fer is gelost

de bemanning verlost
 de kapitein voor de duvel niet bang
 stuurt met zekere hand
 nu het schip langs de rand
 van De Kaap maar wie weet voor hoe
 lang
 de bemanning nog heeft
 na de ronding nog leeft
 want een storm neemt het schip in de
 tang
 Barend Fokke, hij weet van geen wijken
 laat in niets zijn vertwijfeling blijken
 staat rechtop in de storm
 lijdt verliezen, enorm
 een voor een gaat zijn volk naar de
 haaien
 en geen duvelse moer laat zich paaien
 Hij is nu heel alleen,
 op zijn schip, steen en been,
 zal de weeklacht van eenzaamheid
 kraaien
 Heel alleen
 heel alleen
 "schip ahoy"
 heel alleen

18 Berouw – Aria Barend (en koor)

De man heeft berouw
 van trots, eigenwijsheid
 die niets bracht dan rampspoed
 een roemloze aftocht
 van wie eigen eer zocht
 en weerkeren zou
 (Barend Fokke:)
 Hoe hoog is de prijs
 voor wie niet wil wijken

niet buigt voor zijn God
 hem rest slechts het lot
*(Jammerklacht van de
 schippersvrouwen:)*

Hoe groot het gemis
 onzeker de terugkomst
 hoe bitter de smaak
 van leegte en tijd

Jammerklacht van de Heeren ZEVENTIEN:

Hoe groot het verlies
 nu 't schip niet meer terugkomt
 niet goed voor de zaak
 ja, hoog is de prijs

19 Slotkoor

*begint met een echo van zeenimfen en
 gaat over in koor:*

De zee, de zee
 onmetelijk, onwetelijk
 komt en gaat en
 geeft en neemt
 En Barend vaart
 en dwaalt nog steeds
 en af en toe

zie je een schim
 hoor je een zucht
 als van de wind die zegt
 hoed u voor trots
 en overmoed want
 wie winden zaait
 zal stormen oogsten
 meer vloek dan zegen
 al gaan de wegen
 toch over zee
 de zee, de zee

Het Voorschotens Kamerkoor

Het Voorschotens Kamerkoor is een gezellig koor waar al sinds 1974 met veel plezier gezongen wordt. Dit doen wij sinds 1990 onder de bevlogen leiding van Nico Philipp Hovius. We zingen kamerkoormuziek vanaf de Renaissance tot de moderne tijd. Ook voeren we regelmatig stukken uit die Nico zelf heeft gecomponeerd. Het koor telt ruim dertig leden en repeteert wekelijks op woensdagavond van 20:00 tot 22:00 in het Praethuys.

Contact: secretaris@voorschotenskamerkoor.nl

Sopranen

Jacqueline Bos
Caro Brumsen
Mary Carmichael
Froukje Harkes
Gerry Hinloopen
Margriet Hinloopen
Marjan van Leeuwen
Katrina Middelburg
Deborah Moy
Harriet Putter
Lineke Stoop

Tenoren

Ralph Dykstra
Anton Ehren
Matthijs Frankena
Rolf Harkes
Annemiek Waterborg

Alten

Karin van Ee
Willy Huijding
Marrie Kardol
Anja van der Krogt
Hanny van Leeuwen
Tineke van Oosten
Corine Stolk
Jitske Visser
Mary de Vries

Bassen

Richard Heij
Jaap Hinloopen
Erik Jansen
Paul Koole
Stefan Norbruis
Dirk Stolk
Jan Stolk

50 jaar Voorschotens Kamerkoor, een korte geschiedenis

Het Voorschotens Kamerkoor is in 1972 formeel opgericht, maar daar ging een korte periode aan vooraf als het *Voorschotens Liturgisch Kamerkoor*. Dit koor bestond aanvankelijk uit een dubbelkwartet (dwz twee maal vier stemsoorten, sopraan, alt, tenor en bas) van acht enthousiaste amateurzangers onder leiding van Rita Eriks en trad regelmatig op tijdens de zondagse diensten van de Gereformeerde Kerk in het Kruispunt. Het koortje hielp de gemeente de nieuwe liederen uit het "Nieuwe Liedboek voor de Kerken", het zogenaamde "rode boekje", in te studeren.

Rita Eriks, 1989

Toen het koortje uitgroeide tot ca. twintig zangers groeide ook de belangstelling om een breder repertoire aan te boren. In 1974 werd daarom onder leiding van de tenorzanger en eerste voorzitter van het koor, Piet Terhal, de naam "*Voorschotens Kamerkoor*" ingeschreven bij de Kamer van Koophandel als onafhankelijke (zang-) vereniging. Rita Eriks bleef aan als dirigente.

Het koor slaagde erin om in korte tijd tot een kwalitatief hoog niveau te komen. Vanaf 1975 liet Rita Eriks het koor meedoen aan het Zilveren Tulp festival in Katwijk, waar drie keer de eerste prijs in de hoogste competitie categorie werd veroverd. In 1978 was er een geslaagd televisieoptreden in het programma *Cantate Domino* van de NCRV. Naast de regelmatige bijdragen aan de kerkdiensten werd minstens een maal per jaar een concert gegeven.

De verzelfstandiging van het kamerkoor, zonder officiële band met een kerk (-gebouw), had vanaf het begin voor- en nadelen. Een belangrijk nadeel was en is het immer moeten zoeken naar betaalbare repetitieruimtes en geschikte locaties voor concertuitvoeringen. Het werk van dirigente Rita Eriks was lang "liefdewerk, oud papier", in de zin dat zij en haar echtgenoot (Aat Eriks, organist) gratis hun diensten leverden.

In 1990 droeg Rita na 15 jaar, het dirigentschap van het VKK over aan Nico Philipp Hovius (foto), die wel een formele aanstelling kreeg. Zo werd in de loop der jaren onder de opeenvolgende besturen, toch een geleidelijke professionaliseringslag doorgevoerd, wat zich ook uitte in een stijgende contributie.

Door het scherp managen van de jaarlijkse begrotingen, van in- en uitgaande kosten, het aanvragen van subsidies, bijdragen van incidentele sponsors, verkoop van toegangskaartjes door de leden, het aangaan van samenwerkingsverbanden met andere culturele organisaties, werd al die jaren het hoofd net boven water gehouden. Het koor groeide van 20 leden in 1989 (zie foto) uit tot 30 leden nu.

Leden van het kamerkoor in 1989

Onder leiding van Nico Hovius werden de ambities en mogelijkheden verder opgevoerd en werden ook grotere stukken op het repertoire genomen. Sinds 1990 zijn ongeveer 150 concerten gerealiseerd met groot en klein repertoire vanaf de Renaissance tot heden. Ieder najaar brengt het kamerkoor een “groot” concert, in het voorjaar een “klein” concert en veelal nog optredens tijdens het Weekend van Voorschoten en rond de Kerst. Wie herinnert zich niet hoogtepunten zoals “The Armed Man” van Jenkins, de “Carmina Burana” (Orff), “Misa Criolla” (Ramirez), het “Requiem” van Mozart, en “Dido en Aeneas” (Purcell). En natuurlijk de premières van eigen composities van Nico Hovius zelf, zoals “Paradox”, “Song of Solomon”, het Bachiaanse “Koffie cantate” en de opera-achtige “Faust van Waardenburg”.

Uitvoering bij het 40-jarig jubileum in 2014

Met het 50-jarig bestaan groeit ook de gemiddelde leeftijd van de koorleden. Eén lid (Hannie van Leeuwen) is er vanaf het begin bij geweest. Wij zijn daarom op zoek naar nieuwe leden. Op woensdagavond 19 juni kunnen belangstellenden kennismaken met het koor op de “open” repetitie in het Praethuys van de Volkstuinvereniging (naast zwembad Het Wedde). Aanvang 20:00 uur. Je kunt je aanmelden bij secretaris@voorschotenskamerkoor.nl

Ons volgende concert zal zijn op zondagmiddag 17 november in het Bondsgebouw. Het programma bevat werken van Edward Elgar, o.a. *From the Bavarian Highlands*.

Met dank aan onze sponsors:

De club van Polen

Slijterij Adegeest

Bentley opticiens

Snackbar Centrum

Keukenstudio Voorschoten

Rijwielspecialist Besuyen

OPTICIENS

Opgericht in 1952 door Richard Bentley, verkopen we nu al meer dan 70 jaar kwaliteitsproducten...

Nieuw en modern zijn onze nieuwste collectie modebrillen, onze ogentest-apparatuur en onze computerslijpmachines. Onder leiding van goed opgeleide experts!

We zijn verhuisd naar de passage bij de Dirk supermarkt.

uw
keuken
speciaal
zaak

VRAAG ONS INSPIRATIEBOEK AAN!

Ons nieuwe inspiratieboek is uit!
Bestel uw speciale exemplaar op
www.keukenstudiovoorschoten.nl
In onze showroom hebben we
Kellerkeukens in diverse stijlen voor
u samengesteld en helpen wij u graag
verder. Stap gerust eens bij ons binnen.

Koningin Julianalaan 46 | 2251 EA Voorschoten | 071 561 59 27

www.keukenstudiovoorschoten.nl

**AL MEER DAN
90 JAAR EEN
BEGRIIP IN
VOORSCHOTEN**

SPARTA BATAVUS Loekie vanraam KOGA dutch d CORTINA

ECHT TEAMWORK!

'Ons team staat voor u klaar! Wij denken met de klant mee en denken in oplossingen. Dit geldt voor de aanschaf van een kinderfiets, een gewone fiets, een MTB, racefiets, 3-bike maar zeker ook voor een aangepaste fiets.

Bij de aanschaf en het repareren van fietsen is het belangrijk rekening te houden met de wensen én mogelijkheden van de klant. Voor advies en informatie voor een aangepaste fiets verzoeken wij u een afspraak te maken voor een bezoek aan onze winkel op maandagmorgen, wij hebben dan alle tijd voor een goed advies'.

RijwielSpecialist G. Besuyen - Voorstraat 13 - 2251 BL Voorschoten | info@besuyen.nl
dinsdag t/m vrijdag van 08.30-17.00 uur zaterdag 08.30-17.00 uur